

تفسیر سورہ مبارکہ نبا

سلسلہ تقریرات دروس تفسیری حضرت آیت گنہ مہدوی کنی (رحمۃ اللہ علیہ)
(جلد اول)

تحقیق و تنظیم:

دکتر محمد عتروت دوست (جانی پور)

عضو ہیئت علمی دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی

انتشارات
دانشگاه امام صادق علیه السلام

عنوان: سلسله تقریرات دروس تفسیری آیت الله مهدوی کنی (رحمته الله علیه): تفسیر سوره مبارکه نبا (جلد اول)

مؤلف: حضرت آیت الله مهدوی کنی (رحمته الله علیه)

تحقیق و تنظیم: دکتر محمد عترت دوست

ناشر: دانشگاه امام صادق علیه السلام

چاپ و صحافی: چاپ سپیدان

چاپ اول: ۱۴۰۰

قیمت: ۵۵۰/۰۰۰ ریال

شماره پستی: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۲۴-۹۵۹۰۶

فروشگاه مرکزی: تهران: خیابان انقلاب، بین خیابان فخررودی و خیابان دانشگاه، مجتمع پارسا، همکف، واحد ۳ و ۳

تلفن: ۶۶۹۵۴۶۰۳ - تلفن مرکز بخش: ۰۹۱۰۶۰۶۱۴

فروشگاه کتاب صادق: تهران: بزرگراه شهید چمران، پل میریت، ضلع شمالی دانشگاه

صندوق پستی ۱۵۹-۱۴۶۵۵ • کد پستی: ۰۱۴۶۵۹۴۳۶۸۱ • تلفکس: ۸۸۳۷۰۱۴۲

E-mail: pub@isu.ac.ir • www.press.isu.ac.ir: فروشگاه اینترنتی

سرشناسه: مهدوی کنی، محمدرضا، ۱۳۱۰ - ۱۳۹۳.

عنوان و نام پدیدآور: سلسله تقریرات دروس تفسیری آیت الله مهدوی کنی (رحمته الله علیه): تفسیر سوره مبارکه نبا / تحقیق و تنظیم محمد عترت دوست (جانی پور).

مشخصات نشر: تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ج ۲.

شابک ج ۱: ۹۷۸-۶۰۰-۲۱۴-۹۵۹۰۶

شابک ج ۲: ۹۷۸-۶۰۰-۲۱۴-۹۶۴۰۰

موضوع: تفاسیر (سوره نبا)

موضوع: تفاسیر شیعه -- قرن ۱۴

شناسه افزوده: عترت دوست، محمد، ۱۳۶۱- / گردآورنده

شناسه افزوده: دانشگاه امام صادق (ع)

رده بندی کنگره: BP ۱۰۲/۹۴۲

رده بندی دیویی: ۳۹۷/۱۸

شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۷۶۱۰۲

تمام حقوق محفوظ است، هیچ بخشی از این کتاب بدون اجازه مکتوب ناشر قابل تکثیر یا تولید مجدد به هیچ شکلی از جمله چاپ، فتوکپی، انتشار الکترونیکی، فیلم و صدا و انتقال در فضای مجازی نمی باشد.

این اثر تحت پوشش قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان ایران قرار دارد.

فهرست مطالب اجمالی

۱۱	 سخن ناشر
۱۳	 مقدمه مؤلف
۱۷	 فصل اول: کلیاتی پیرامون سوره مبارکه نبأ
۲۹	 فصل دوم: مهم‌ترین پرسش‌های بشریت
۴۵	 فصل سوم: عظیم‌ترین خبر جهان هستی
۷۹	 فصل چهارم: مهم‌ترین ویژگی‌های کبریا بزرگ
۱۱۷	 فصل پنجم: گفتاری پیرامون نعمت‌های عظیم خداوند
۱۵۵	 فصل ششم: گفتاری پیرامون «یوم الفصل»
۱۷۷	 فصل هفتم: گفتاری پیرامون نشانه‌های قیامت
۲۱۵	 فهرست منابع و مآخذ
۲۲۳	 نمایه آیات
۲۲۹	 نمایه روایات
۲۳۵	 نمایه

مقدمه مؤلف

آنچه در این کتاب تقدیم خوانندگان گرامی می‌گردد، بخش اول تفسیر سوره مبارکه نبا می‌باشد که توسط حضرت آیت‌الله مهدوی کنی (رحمته) در دانشگاه امام صادق (علیه السلام) ایراد گردیده و به دلیل گستردگی مباحث در دو مجلد منتشر شده است. در این کتاب حضرت آیت‌الله مهدوی کنی (رحمته) به تفسیر و تبیین آیات اول تا بیستم سوره مبارکه نبا پرداخته‌اند که موضوع اصلی آنها تبیین «مهم‌ترین پرسش بشریت» و «مهم‌ترین خبر جهان هستی» است. نگاه عالمانه، تخصصی و چند بُعدی حضرت استاد به آیات این سوره مبارکه باعث شده است که این بخش از مطالب تفسیری ایشان، از ویژگی‌های منحصر به فردی برخوردار گشته و برای علاقه‌مندان به معارف اسلامی و مباحث تفسیری، بسیار مفید واقع شود.

از منظر حضرت آیت‌الله مهدوی کنی (رحمته) خداوند متعال در سوره مبارکه نبا، به مهم‌ترین پرسش بشریت اشاره نموده است. پرسشی که در تمام طول تاریخ و برای همه انسان‌ها مطرح بوده و از اهمیت فوق‌العاده‌ای برخوردار است. این سؤال، پرسش از عظیم‌ترین خبر جهان هستی است که احتمالات مختلفی از جانب مفسران قرآن کریم برای آن بیان شده است، مانند: توحید، نبوت، قیامت، قرآن کریم و ولایت.

نکته قابل توجه در مباحث حضرت استاد، آن است که ایشان تلاش دارند ضمن تبیین احتمالات بیان شده برای «نبأ عظیم»، مفهوم کلی آن را به مخاطبان منتقل نموده و از منحصر کردن آن به یک مصداق مشخص، پرهیز دارند. ایشان معتقدند که تمامی احتمالات بیان شده برای «نبأ عظیم» صحیح بوده و می‌توانند به عنوان یکی از مصادیق آن در نظر گرفته شوند. اگرچه بازگشت همه آنها به اصل توحید است و اگر کسی در توحید مشکل داشته باشد، قطعاً در تمامی این موارد نیز دچار سؤال و اختلاف نظر خواهد شد.

ایشان در ادامه مباحث، مهم‌ترین ویژگی‌های آن خبر بزرگ را بیان نموده و بر خلاف عموم مفسران قرآن کریم که از آیات چهارم و پنجم این سوره مبارکه صرفاً تأکید و محاجه با مخالفان و منکران را برداشت نموده‌اند، آگاهی یافتن از نبأ هم در دنیا و هم در آخرت را برداشت نموده و بر ممکن وقوع بودن فهم آن خبر بزرگ حتی در عالم دنیا تأکید نموده‌اند.

بحث از نعمت‌های عظیم خداوند و چیستی آنها، تبیین ماهیت «یوم الفصل» و نشانه‌های وقوع آن، از دیگر مباحثی است که در سوره مبارکه نبا مطرح شده و حضرت آیت‌الله مهدوی کنی (رحمه) ضمن تفسیر آنها، به چگونگی ارتباط و تناسب تک آیات با موضوع کلی سوره پرداخته و مطالبی پیرامون اعجاز علمی قرآن کریم، وجود تناسب در آیات قرآنی، چگونگی تبیین مفاهیم قرآنی و تجمیع مصادیق مختلف در یک مفهوم واحد را بیان نموده‌اند.

آخرین بحث از مطالب این مجلد، نقلیهایی است که حضرت استاد به نظریه «نمادین بودن آیات قرآنی» وارد کرده و ضمن طرح چند مثال مختلف در این مورد، با ادله متعدد این نظریه را ابطال نموده و آن را یکی از مصادیق تفسیر به رأی معرفی نموده‌اند. لازم به ذکر است که این نظریه در دوره معاصر مطرح شده و طرح بحث از آن، نشان‌دهنده دغدغه‌های اصلاحی و اجتماعی آیت‌الله مهدوی کنی (رحمه) برای معرفی روش صحیح تفسیر قرآن کریم و پاسخگویی به سؤالات و شبهات تخصصی است که در این زمینه مطرح می‌باشد. توجه به این نکته می‌تواند اندکی ما را با عظمت شخصیت علمی این استاد والامقام و دغدغه‌های ایشان آشنا نموده و زمینه‌ساز طرح بحث‌های جدید در حوزه علوم و معارف قرآن کریم شود.

در پایان بر خود لازم می‌دانم از اعتماد و حمایت مسئولان دفتر حفظ و نشر آثار آیت‌الله مهدوی کنی (رحمه) تشکر نمایم که به حقیر اعتماد نموده و

وضیفه خطیر تنظیم و تدوین مجموعه آثار تفسیری حضرت استاد را به پنجانب محول نمودند. همچنین لازم است از زحمات جناب آقای دکتر عباس مصالایی پور به عنوان ناظر این کتب نیز تشکر کنم که با نکته‌سنجی‌ها و دقت فراوان خود، نقش مهمی در بهبود کیفیت این آثار داشته‌اند.

از آنجا که هیچ پژوهش علمی بدون خطا و اشتباه نیست، بیشاییش بابت وقوع هرگونه لغزش در متن کتاب عذرخواهی نموده و متذکر این نکته می‌شوم که در مواردی برای خوانش بهتر متن، مطالبی از طرف محقق به متن اضافه شده و تمامی مطالب پی‌نوشت، توضیحات تکمیلی است که توسط پنجانب به متن کتاب اضافه شده تا عموم خوانندگان از ضیف‌های مختلف جامعه، بتوانند از این کتاب استفاده نموده و با اندیشه‌های تفسیری حضرت ب‌الله م‌هدوی کمی (ع) که از جمان حقیقی معارف قرآن کریم است، آشنا شوند.

وَمِنْ آلهِ التَّوْفِیْقِ

دکتر محمد عترت‌دوست

دکترای علوم قرآن و حدیث از دانشگاه امام صادق (ع)

عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی

Etratdoost@sru.ac.ir